

STATYBOS PRODUKCIJOS
SERTIFIKAVIMO CENTRAS

Valstybės įmonės
STATYBOS PRODUKCIJOS SERTIFIKAVIMO CENTRO
2020 M. VEIKLOS ATASKAITA

VILNIUS 2021

1 PRATARMĖ

Valstybės įmonės Statybos produkcijos sertifikavimo centro (toliau – Centras ir SPSC) ataskaita apima 2020 m. įmonės veiklą ir 2021 metų veiklos planus. Ji parengta vadovaujantis Valstybės ir savivaldybių įmonių įstatymo (2003-12-16 IX-1895; 2011-12-01 XI-1752, 2014-07-17 XII-1078) ir 2010 m. liepos 14 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1052 patvirtintu aktualios redakcijos Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo nuostatomis.

Įmonės 2020 metų finansinių ataskaitų auditą atliko ir finansinę informaciją atskleidžiančią veiklos ataskaitoje patikrino UAB „Auditorių biuras“.

2 ĮMONĖS MISIJA, STRATEGIJA, STRUKTŪRA IR DARBUOTOJAI

Įmonės misija – įgyvendinant Europos Sąjungos ir nacionalinius statybos pramonės sektorių reglamentuojančius teisės aktus, teikti nepriklausomos įgalios, notifikuotosios ir paskirtosios įstaigos paslaugas, tenkinant viešuosius interesus ir statybos produktų gamintojų (tiekėjų, importuotojų) verslo poreikius. Nešališkai teikti pavestas viešojo administravimo funkcijas, visiems statybos rinkos dalyviams užtikrinant vienodos konkurencijos sąlygas Lietuvos statybos rinkoje.

Strateginės kryptys – kompetentingos, nepriklausomos, akredituotos ir notifikuotos statybos produktų sertifikavimo įstaigos statuso išlaikymas keičiantis Europos Sąjungos ir nacionaliniams teisės aktams, taip pat dalyvavimas tobulinant atestavimo procedūras ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Aplinkos ministerijos nustatytų tikslų siekimas.

Įmonės struktūra yra pritaikyta vykdyti misiją:

- Įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija yra **Aplinkos ministerija**.
- **Koordinacinė taryba** prižiūri Centro, kaip paskirtosios ir notifikuotosios įmonės veiklą ir nustato šios veiklos politiką. Tarybą sudaro 7 nariai iš įvairių organizacijų, suinteresuotų sertifikavimo, techninio įteisinimo veikla.
- **Administracija** įmonei vadovauja direktorius. Administracijos, kuriai priklauso sekretoriato darbuotoja, apskaitos ir finansų padalinys, kokybės vadybininkė, duomenų apsaugos pareigūnė ir viešųjų pirkimų specialistė, archyvarė, veikla apima finansinę apskaitą, rinkodarą, reklamą, reprezentavimą, asmens duomenų apsaugą, pirkimus, dokumentacijos valdymą ir archyvavimą, naujos veiklos vystymą ir kita.
- **Produktų ir pastatų sertifikavimo padaliniai** šiuo metu tiesiogiai vadovauja direktorius. **Techninio įteisinimo padaliniai** vadovauja vyriausiasis ekspertas. Be pavadinime nuskaitų funkcijų produktų ir pastatų sertifikavimo padalinys užsiima pastatų klasifikavimo garso klasei veikla.
- **Atestavimo padalinys**, vadovaujamas vyriausiojo eksperto. Pagrindinė veikla – statybos įmonių ir statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų, teritorijų planavimo vadovų atestavimas, registrų priežiūra ir jų skelbimas, prireikus, statybos dalyvių veiklos tyrimas.
- **Pastatų energinio naudingumo padalinys**, tiesiogiai vadovaujamas direktoriaus. Pagrindinė veikla – pastatų energinio naudingumo sertifikavimo ekspertų atestavimas, pastatų energinio naudingumo sertifikatų registravimas, registrų priežiūra ir jų skelbimas.
- **Mokymų ir projektų vykdymo padalinys**, tiesiogiai vadovaujamas direktoriaus. Pagrindinė veikla – mokymų statybos srities teisinių žinių klausimais ir darbo su energinio naudingumo projektavimo programa organizavimas, energinio naudingumo projektavimo programos platinimas ir licencijavimas. Projektų vykdymo grupė padalinyje sudaroma vykdant projektus nesusijusius su tiesiogine įmonės veikla.
- **Nuotekų valymo įrenginių laboratorija**, vadovaujama paskirto eksperto. Pagrindinė veikla – nuotekų valymo įrenginių valymo efektyvumo ir kitų savybių bandymai, tyrimai ir įvertinimai. Laboratorija įsikūrusi Maišiagalėje.

Darbuotojų skaičius. Lyginant su 2019 metais darbuotojų skaičius nepakito. 2020 metų pabaigoje Centre dirbo 29 centro darbuotojai ir 13 projekto BIM-LT darbuotojų. Tarp darbuotojų – 2 mokslo daktarai, 2 statybos inžinerijos magistrai, 10 didelę patirtį turinčių inžinierių. Dvieju ekspertų pagrindinė darbo vieta – Kaune, 4 darbuotojai dirba Maišiagalėje, tačiau tai nėra įmonės filialai ar atstovybės.

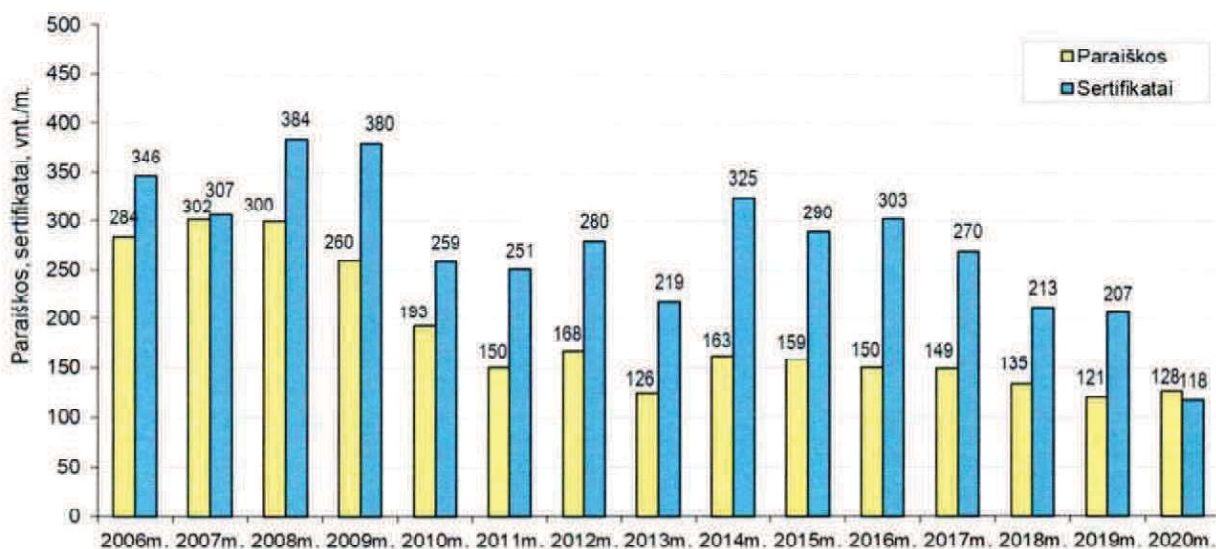
SPSC buveinė yra Vilniuje, Linkmenų g. 28. Įmonė įsikūrusi nuosavose patalpose. Dvieju ekspertų darbu Kaune patalpos nuomojamos, Maišiagalėje įmonė turi savo patalpas ir statinius.

Įmonės savininko kapitalas 2020 m. gruodžio 31 d. – 426 347 eurų.

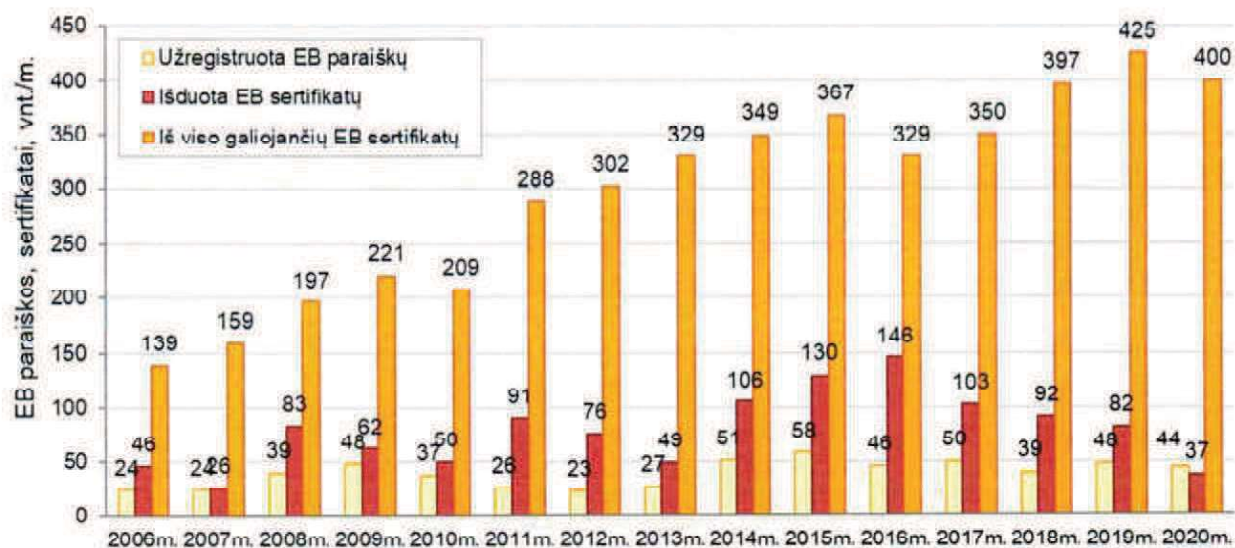
3 ĮMONĖS VEIKLA 2020 METAIS

3.1 Statybos produktų eksploatacinių savybių pastovumo bei Statybos produktų vidinės gamybos kontrolės atitikties sertifikavimas

- ✓ Per 2020 metus užregistruotos 126 paraiškos (išnagrinėtos 123) statybos produktų eksploatacinių savybių pastovumo ar produktų gamybos kontrolės atitikties sertifikavimui, iš jų – 44 paraiškų sertifikavimui pagal darniąsias Europos technines specifikacijas.
- ✓ Išduota 118 sertifikatai, iš jų – 37 sertifikatai pagal darniąsias Europos technines specifikacijas. Lietuvos užsakovams išduota 76 % visų sertifikatų.
- ✓ Sertifikatai išduoti patvirtinant 100 gamintojų produktų eksploatacinių savybių pastovumą ar jų gamybos kontrolės atitiktį.
- ✓ Sustabdytas arba nutrauktas 38 sertifikatų galiojimas, iš jų: 6 – dėl sertifikavimo reikalavimų nevykdymo, 6 – nutraukus produkto gamybą, 26 – sertifikato gavėjui prašant.

1 pav. Sertifikavimo paraiškų ir atitikties sertifikatų skaičiaus kitimo dinamika 2006-2020 m.

2 pav. EB sertifikavimo paraiškų ir EB sertifikatų skaičiaus kitimo dinamika 2006-2020 m.

- ✓ 2020 m. gruodžio 29 d. Nacionalinio akreditacijos biuro (toliau – NAB) direktoriaus įsakymu Nr. AK-238 patvirtinta VĮ Statybos produkcijos sertifikavimo centras akreditacija standarto LST EN ISO/IEC 17065:2012 atitikčiai, patvirtinta nauja SPSC akreditacijos sritis. Akreditavimo patvirtinimas atliktas pagal standarto LST EN ISO/IEC 17065 ir Europos parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 305/2011 reikalavimus.
- ✓ Dalyvauta Lietuvos standartizacijos departamento technikos komitetų (toliau – TK) veikloje: TK 7, TK 17, TK 19, TK 22 TK 23, TK 26, TK 29, TK 41, TK 60, TK 61, TK 62, TK 84 veikloje ir CEN TC165 WG 41 darbo grupės posėdyje.
- ✓ Dalyvauta ES Notifikuotų įstaigų (GNB) sektorinės grupės veikloje.

3.2 Statybos produktų techniniai įvertinimai

- ✓ Per 2020 metus užregistruotos 5 paraiškos dėl Nacionalinių techninių įvertinimų (toliau – NTĮ) parengimo ir (arba) atnaujinimo.
- ✓ Per 2020 metus užregistruotos 2 paraiškos dėl Europos techninių įvertinimų (toliau – ETĮ) parengimo ir (arba) atnaujinimo.
- ✓ 2020 m. parengtas 1 naujas NTĮ, parengtos 4 NTĮ naujos redakcijos – praplečiant ir pratęsiant seniau patvirtintų NTĮ galiojimą, ETĮ neparengta.
- ✓ SPSC tikrino Europos vertinimo dokumentų pavadinimų vertimus į lietuvių kalbą ir 2020 metais pateikė 37 pavadinimų lietuvių kalba redakciją EOTA dėl paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame žurnale.
- ✓ Atstovaujant Lietuvą Europos techninių vertinimų organizacijoje (The European Organisation For Technical Assessments – EOTA), SPSC darbuotojai dalyvavo 1-ame Generalinės asamblėjos posėdyje, 2-juose EOTA techninės tarybos posėdžiuose. SPSC darbo grupių (rengiančių EVD termoizoliacinėms sudėtinėms tinkuojamoms sistemos - WG ETAG 004, ventiliuojamo fasado apdaro komplektams - WG ETAG 034, erdvinėms tvirtinimo plokštelėms WG ETAG 015 bei gaisrinės saugos PT4) nariai, posėdžiuose nedalyvauta.
- ✓ SPSC tinklalapyje skelbiami Centro parengti ir išleisti NTĮ bei ETĮ.

3.3 Nuotekų valymo įrenginių bandymai

- ✓ 2020 m. atlikti 6 technologiniai valymo efektyvumo bandymai, 7 vandens nelaidumo bandymai ir 1 konstrukcinės elgsenos bandymas. Pabaigus bandymus, išduota 14 protokolų.
- ✓ 2020m. sukurta ir diegta laboratorijos vadybos sistema pagal naujos redakcijos standarto LST EN ISO/IEC 17025:2018 reikalavimus.
- ✓ 2020m Laboratorija iš naujo akredituota pagal naujai įdiegtą vadybos sistemą atitinkančią standarto LST EN ISO/IEC 17025:2018 reikalavimus..

3.4 Pastatų energinio efektyvumo sertifikavimo priežiūra ir koordinavimas

- ✓ Per metus užregistruotas ir paskelbtas 17 681 pastatų energinio naudingumo sertifikatas ir 12 633 tipiniai butų sertifikatai. Iš viso - 30314 sertifikatų, iš kurių 615 buvo gražinti tikslinti ir koreguoti dėl nustatytų netikslumų arba klaidų. Daugeliu atvejų ekspertai buvo įspėti apie klaidas jiems dar neatidavus sertifikatų savo klientams, todėl klaidų taisymas ankstyvojoje stadijoje buvo atliktas minimaliomis sąnaudomis.
- ✓ Per metus atlikti 24 pastatų energinio naudingumo sertifikatų atrankiniai tikrinimai. Jie pasirinkti atsitiktinės atrankos būdu arba gavus skundus ir patikrinti vykstant į sertifikuotus objektus. Dar 3943 A++, A+ ir A klasės sertifikatai buvo patikrinti išsamiai, nevykstant į sertifikuotus objektus. Tikrinimo rezultatai svarstyti Atestavimo ekspertų posėdžiuose, į svarstymą buvo pakviesti 6 ekspertai. 4 ekspertams buvo pareikšti įspėjimai, 3 ekspertams kvalifikacijos atestatų galiojimas sustabdytas 6 (šešių) mėnesių laikotarpiui, kvalifikacijos atestatų galiojimų panaikinta nebuvo. Visiems klaidas padariusiems ekspertams pavesta neatlygintinai išduoti pakoreguotus ar patikslintus pastatų energinio naudingumo sertifikatus.
- ✓ Dvi ekspertų mokymo organizacijos informuotos apie dažniausiai pasitaikančias klaidas ir sertifikavimo kokybei įtaką darančius netikslumus.

- ✓ Sertifikato registravimas ir skelbimas SPSC duomenų bazėje ir interneto registre truko 1–3 darbo dienas nuo duomenų perdavimo naudojant pastatų energinio naudingumo sertifikavimo programą.
- ✓ Nuolat atnaujinama pastatų sertifikavimo kompiuterinė programa NRG-sert siekiant pagerinti pastatų energinio naudingumo sertifikavimo ekspertų darbą teikiant sertifikatus patikrai ir registravimui iš NRG-sert programos. Pilnai įgyvendinta nauja pastato energinio naudingumo sertifikato duomenų rinkmenos projektų perdavimo sistema, kurioje veikia rinkmenos patikrų valdymo modulis su tiesioginio susirašinėjimo tarp ekspertų ir tikrintojų funkcijomis.

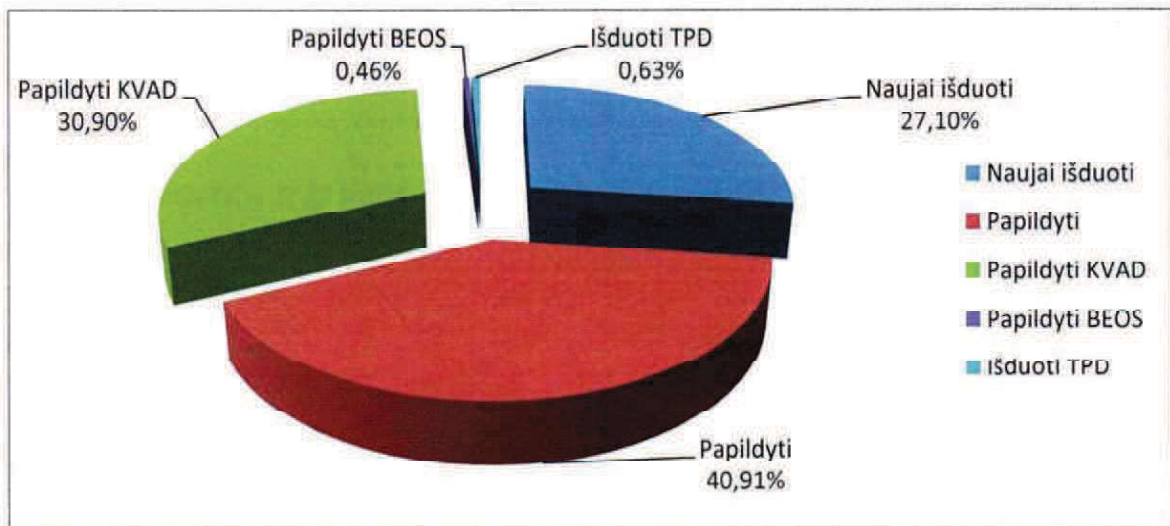
3.5 Pastatų energinio naudingumo sertifikavimo ekspertų atestavimas

- ✓ Per metus atestuoti 2 pastatų energinio naudingumo sertifikavimo ekspertai, 14 pastatų energinio naudingumo sertifikavimo ekspertui kvalifikacijos atestatų galiojimai patvirtinti. Surengti 4 pastatų energinio naudingumo sertifikavimo ekspertų Atestavimo ekspertų posėdžiai.

3.6 Statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų atestavimas ir registro priežiūra

- ✓ Pagal Statybos įstatymo reikalavimus nuo 2012 m. sausio 1 d. SPSC vykdo Statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų (toliau – Pareiškėjai) atestavimą.
- ✓ Vadovaudamasis 2016 m. birželio 30 d. Statybos įstatymo pakeitimu, SPSC savo jėgomis parengė ir toliau tobulino programinę įrangą Pareiškėjų ir kvalifikacijos atestatų bei teisės pripažinimo dokumentų registro tvarkymui bei teisinių žinių patikrinimui, įvertinant naujus reikalavimus neypatingųjų statinių vadovų bei ypatingųjų ir neypatingųjų statinių, esančių kultūros paveldo statinių atestavimui, o taip pat vertinant neterminuoto galiojimo kvalifikacijos atestatų turėtojų kvalifikacijos tobulinimo dokumentus.
- ✓ Bendradarbiaujant su VATESI peržiūrėta Pareiškėjų pageidaujančių dirbti branduolinės energetikos objektų statiniuose teisinių žinių programa bei testai teisinių žinių patikrinimui.
- ✓ Toliau vykdytas organizacijų, įgaliotų tikrinti ir vertinti profesines žinias, profesinių žinių patikrinimo bei kvalifikacijos tobulinimo programų vertinimo ir pateikimo tvirtinti (derinti) Aplinkos ministerijai darbas. Nuolat vyksta konsultacijos su Organizacijomis dėl šių programų tobulinimo.
- ✓ Teiktos pastabos ir pasiūlymai Aplinkos ministerijai dėl Statybos įstatymo pakeitimo projekto bei naujai ruošiamų statybos techninių reglamentų pakeitimų projektų.
- ✓ Tinklalapyje www.spsc.lt patalpintos atestavimo dokumentų užpildymą palengvinančios formos, teisės aktų tekstai bei kita informacija, susijusi su atestavimo klausimais.
- ✓ Kvalifikacijos atestatų ir TPD turėtojams išsiųsti 2358 pranešimai apie prievolę, vadovaujantis Statybos įstatymo 12 straipsnio 12 dalies nuostatomis, pateikti kvalifikacijos tobulinimą patvirtinančius dokumentus bei patvirtinimus, kad TPD nurodyto pripažinto dokumento galiojimas kilmės valstybėje nesustabdytas ar nepanaikintas.
- ✓ Pripažinti tinkamais kvalifikacijos tobulinimą patvirtinantys dokumentai, susiję su 2115 kvalifikacijos atestatuose nurodyta veikla bei teisės dokumentai, patvirtinantys turimą teisę kilmės valstybėje dirbti pagal statybos inžinieriaus profesiją, susiję su 55 TPD nurodyta veikla
- ✓ Vadovaujantis Statybos įstatymo 12 straipsnio 14 dalies 2 punkto nuostatomis, dėl laiku nepateiktų kvalifikacijos tobulinimą patvirtinančių dokumentų bei patvirtinimų, kad TPD nurodyto pripažinto dokumento galiojimas kilmės valstybėje nesustabdytas ar nepanaikintas, 6 mėnesių laikotarpiui sustabdytas 594 kvalifikacijos atestatų ir 37 TPD galiojimas.
- ✓ Vadovaujantis Statybos įstatymo 12 straipsnio 15 dalies 4 punkto nuostatomis, panaikintas 475 kvalifikacijos atestatų galiojimas dėl laiku nepateiktų kvalifikacijos tobulinimą patvirtinančių dokumentų bei 47 TPD galiojimas dėl laiku nepateiktų patvirtinimų, kad TPD nurodyto pripažinto dokumento galiojimas kilmės valstybėje nesustabdytas ar nepanaikintas.
- ✓ Išduotų, sustabdytų ir panaikintų kvalifikacijos atestatų tekstai, jų išdavimo datos ir savininkai nuolat skelbti tinklalapyje www.spsc.lt. Registras atnaujintas ne rečiau kaip kartą per dvi savaites.
- ✓ Nuolat tobulinama kompiuterinė teisinių žinių egzamino bilietų formavimo ir spausdinimo programa, įgalinanti greitai ir mažesnėmis sąnaudomis paruošti didelį kiekį skirtingų bilietų, kiekvienam asmeniui parengiant individualų bilietą. SPSC operatyviai pagal pakeistus teisės aktų reikalavimus koreguoja teisinių žinių testus Lietuvos ir užsienio statybos sričių specialistams, siekiantiems Lietuvos Respublikoje eiti statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų pareigas.

- ✓ SPSC surengė 24 mokymus-seminarus, skirtus Lietuvos Respublikos statybos inžinieriams supažindinti su naujausiais teisės aktais ir padėti jiems pasiruošti teisinių žinių patikrinimui. Dalis seminarų dėl karantino paskelbimo vyko nuotoliniu būdu. Iš viso seminaruose dalyvavo 611 statybos inžinieriai.
- ✓ Per metus surengtas 4 seminarai Europos Sąjungos šalių narių statybos inžinieriams, siekiantiems teisės pripažinimo Lietuvoje. Seminarai vyko Lietuvoje, SPSC patalpose arba nuotoliniu būdu. Seminare dalyvavo 15 užsienio šalių statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovai.
- ✓ 2020 metais Atestavimo ekspertų posėdžiuose buvo svarstyti 32 raštai (teikimai ar skundai) iš įvairių institucijų ir asmenų dėl galimai netinkamai vykdytos statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų veiklos arba atitikimo teisės aktų reikalavimams. 29 statybos inžinieriams pareikšti įspėjimai, 1 statybos inžinieriui atestato galiojimas sustabdytas 6 mėnesiams.
- ✓ Per metus priimta 2136 prašymai išduoti kvalifikacijos atestatą, iš jų 11 Europos sąjungos valstybių narių piliečių prašymai išduoti Teisės pripažinimo dokumentą. Prašymai priimti Pareiškėjams patogiu būdu (popierine forma ir (ar) elektroniniu būdu). Vyrauja dokumentų pateikimas elektroniniu būdu. Organizuoti 61 teisinių žinių egzaminai.
- ✓ Gauti dokumentai analizuojami, pateikiami pasiūlymai atestavimo ekspertams dėl galimo atestato turinio. Surengti 130 Atestavimo ekspertų posėdžiai.
- ✓ 2020 m. Pareiškėjams išduoti 1227 kvalifikacijos atestatai (45% mažiau lyginant su 2019 m.), iš jų:
  - 482 pareiškėjai atestuoti pirmą kartą;
  - 711 kvalifikacijos atestatai papildyti, iš jų 537 statiniais, esančiais kultūros paveldo objekto teritorijoje, jo apsaugos zonoje ar kultūros paveldo vietovėje (toliau – KVAD) ir 8 branduolinės energetikos objektų statiniais (toliau – BEOS);
  - 26 kvalifikacijos atestatai perspausdinti dėl pakeistos pavardės ar kitų priežasčių;
  - išduoti 30 kvalifikacijos atestatai neypatingųjų statinių vadovams;
  - 11 ES valstybių narių piliečiams pripažinta teisė eiti pareigas ypatingos kategorijos statiniuose;
  - svarstyti 8 statybos inžinierių prašymai dėl vadovavimo darbams branduolinės energetikos objektų statiniuose, 8 statybos inžinieriams tokia teisė suteikta.

3 pav. 2020 metais nauji išduoti ir papildyti atestatai.

1 lentelė. 2020 metais atestuotų vadovų skaičius pagal kvalifikacijas

Kvalifikacija	Skaičius
Ypatingojo statinio statybos vadovai	452
Ypatingojo statinio statybos techninės priežiūros vadovai	273
Ypatingojo statinio specialiųjų statybos darbų vadovai	321
Ypatingojo statinio specialiųjų statybos darbų techninės priežiūros vadovai	210
Ypatingojo statinio projekto vadovai	60
Ypatingojo statinio projekto vykdymo priežiūros vadovai	60
Ypatingojo statinio projekto dalies vadovai	279
Ypatingojo statinio projekto dalies vykdymo priežiūros vadovai	263
Statinio projekto ekspertizės vadovai	7
Statinio ekspertizės vadovai	12
Statinio projekto dalies ekspertizės vadovai	17
Statinio dalies ekspertizės vadovai	10
Neypatingojo statinio statybos vadovai	12
Neypatingojo statinio statybos techninės priežiūros vadovai	7
Neypatingojo statinio projekto vadovai	2
Neypatingojo statinio projekto vykdymo priežiūros vadovai	1
Neypatingojo statinio projekto dalies vadovai	10
Neypatingojo statinio projekto dalies vykdymo priežiūros vadovai	9

3.7 Teritorijų planavimo vadovų atestavimas ir registro priežiūra

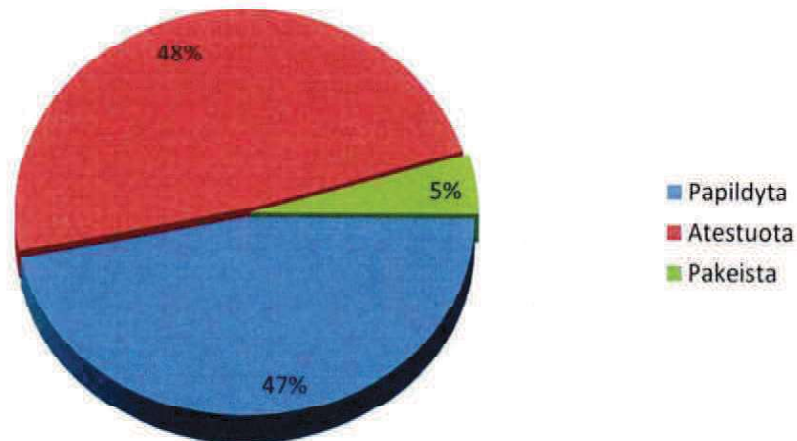
- ✓ Pagal Teritorijų planavimo įstatymo reikalavimus nuo 2014 m. sausio 1 d. SPSC vykdo teritorijų planavimo vadovų (toliau – Pretendentų) atestavimą.
- ✓ Pretendentams turintiems neterminuoto galiojimo Teritorijų planavimo vadovo atestatus išsiųsti 35 pranešimai apie prievolę, vadovaujantis Teritorijų planavimo įstatymo 40 straipsnio 5 dalies nuostatomis, pateikti kvalifikacijos tobulinimą patvirtinančius dokumentus.
- ✓ Per 2020 m. priimti 31 Pretendento prašymai įvertinti kvalifikacijos tobulinimą patvirtinančius dokumentus dėl atestatų, išduotų po 2014 m. sausio 1 d., ir atliktas kvalifikacijos tobulinimą patvirtinančių dokumentų vertinimas. Kvalifikacijos tobulinimą patvirtinantys dokumentai dėl 24 atestatų pripažinti tinkamais.
- ✓ Vadovaujantis Teritorijų planavimo įstatymo 40 straipsnio 5 dalies ir Teritorijų planavimo vadovų atestavimo tvarkos aprašo 74.1. papunkčio nuostatomis, 6 mėnesiams buvo sustabdyta 10 atestatų galiojimas dėl nepateiktų kvalifikacijos tobulinimą patvirtinančių dokumentų.
- ✓ Vadovaujantis Teritorijų planavimo įstatymo 40 straipsnio 7 dalies nuostatomis panaikintas 3 atestatų sustabdymas ir vadovaujantis Teritorijų planavimo įstatymo 40 straipsnio 5 dalies nuostatomis kvalifikacijos tobulinimą patvirtinantys dokumentai pripažinti tinkamais.
- ✓ Vadovaujantis Teritorijų planavimo įstatymo 40 straipsnio 8 dalies 3 punkto nuostatomis panaikintas 1 atestato galiojimas dėl nepateiktų kvalifikacijos tobulinimą patvirtinančių dokumentų.
- ✓ Gauti dokumentai analizuoti, pateikti pasiūlymai Teritorijų planavimo vadovų atestavimo komisijai (toliau – Komisija) dėl galimo atestato turinio bei kvalifikacijos tobulinimą patvirtinančių dokumentų vertinimo. Įvyko 15 Komisijos posėdžių.

3.8 Statinio statybos rangovų, statinio ir projekto ekspertizės rangovų atestavimas

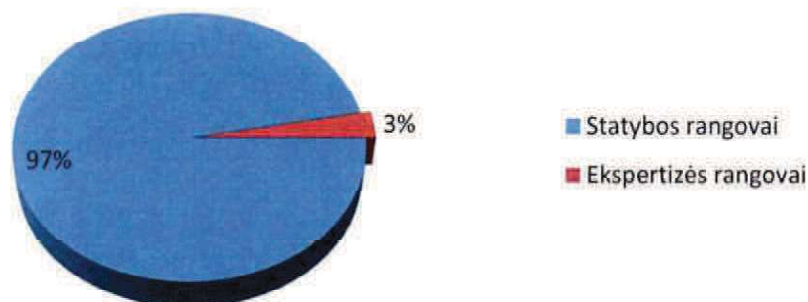
- ✓ Įmonė vykdė atestavimą pagal aplinkos ministro patvirtintą STR 1.02.01:2017.
- ✓ Atestavimo ekspertai per pusmetį susirinko į 12 posėdžių, kurių metu nagrinėti 439 įmonių prašymai, 409 iš jų patenkinti. Išduota 399 kvalifikacijos atestatų ir 10 teisės pripažinimo dokumentų užsienio valstybių įmonėms. 26 įmonių atestavimas atidėtas, 4 įmonės neatestuotos.

- ✓ Nagrinėti 122 įvairūs skundai ir pareiškimai dėl įmonių kvalifikacijos. Panaikinti 79 kvalifikacijos atestatai, sustabdyti 6 kvalifikacijos atestatai, 2 rangovams pareikšti įspėjimai.
- ✓ Atestuotų įmonių registras skelbiamas nuolat atnaujintame įmonės tinklalapyje.

4 pav. 2020 metais atestuotų rangovų pasiskirstymas pagal veiklos pobūdį.

5 pav. 2020 metais išduoti kvalifikacijos atestatai.

- ✓ Kartą per savaitę organizuotos nemokamos konsultacijos įmonių atestavimo klausimais. Konsultacijose klausytojai supažindinti su statybos techninių reglamentų reikalavimais atestuojamoms įmonėms, atestavimo dokumentų pildymu, atsakyta į pateiktus klausimus.
- ✓ SPSC pateikė siūlymus dėl statybos techninio reglamento STR 1.02.01:2017 tobulinimo.

4 ESMINĘ REIKŠMĘ TURINTYS ĮVYKIAI IR ESMINIAI RIZIKOS VEIKSNIAI

Atsižvelgiant į įmonės dydį ir skirtingas veiklas, įmonėje vieningos kokybės vadybos sistemos nėra, tačiau yra įdiegtos ir jau daug metų veikia kelios valdymo (vadybos) sistemos. Statybos produktų sertifikavimo veikloje taikoma kokybės vadybos sistema pagal LST EN ISO/IEC 17065:2012, nuotėkų valymo įrenginių bandymų laboratorijoje sistema pagal LST EN ISO/IEC 17025:2018. Šių veiklų sritys akredituotos, kokybės sistemas periodiškai tikrina ir vertina Nacionalinis akreditacijos biuras.

2020 m. Centre buvo įdiegta ir spalio mėnesį pradėta naudoti dokumentų valdymo sistema. Įdiegta dokumentų valdymo sistema užtikrina savalaikį visų dokumentų ir teikiant viešąsias paslaugas atliekamų veiksmų registravimą, nuo kurio priklauso susijusių veiksmų atlikimo terminai, kas ypač svarbu teikiant viešąsias paslaugas, kurių teikimo terminai nustatyti veiklą reglamentuojančias teisės aktais – Statybos įstatymu ir statybos techniniais reglamentais.

2021 m. suplanuotas II dokumentų valdymo sistemos diegimo etapas – į ją integruojant dalį statybos dalyvių atestavimo veiklos duomenų bazes GO 5 duomenų.

2020 m. sukurta naujos Centro interneto svetainės koncepcija. Naują svetainę planuojama parengti iki III ketvirčio pabaigos.

Kaip galimi esminiai rizikos veiksniai įmonėje:

- politiniai veiksniai sąlygojantys numatytos SPSC pertvarkos, padalinant viešųjų ir komercinių paslaugų veiklas) pradžia ir (ar) pačią pertvarką;
- teisės aktų, reglamentuojančių statybos sektorių, pasikeitimai Lietuvoje ir ES;
- kompetentingo personalo trūkumas Lietuvoje;
- kokybės ir kvalifikacijos kaip vertybės nuvertėjimas rinkoje;
- konkurencijos didejimas;
- atskirų rūšių statybos produktų gamybos mažėjimas Lietuvoje;
- pakeistas Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymas numatantis kelis kartus didesnes valstybės įmonių mokamas pelno įmokas gali sąlygoti apyvartinių lėšų stygių;
- ekstremali pandemine situacija ir politinių sprendimų nulemtas paslaugų teikimo ribojimas pandemijos metu (neformalaus profesinio ugdymo, žinių patikrinimo, laisvo kelionių apribojimo).

Kaip rizikos mažinimo priemonės įmonė naudoja rizikos perdavimą (draudimo kompanijoms, teisininkų biurams), rizikos diversifikavimą (įmonė vykdo daug veiklų, kurias reglamentuoja skirtingi teisės aktai, įmonė dirba su Lietuvos ir su užsienio užsakovais) ir rizikos mažinimą (darbuotojų kompetencijos ir universalumo ugdymas, teisės aktų projektų nagrinėjimas ir galimų pasekmių įmonės veiklai vertinimas). Pasitvirtinus naujas procedūras nuotoliniu būdu pradėtos teikti sertifikavimo priežiūros paslaugos, pasinaudojant naujausia programine įranga nuotoliniu būdu rengiami mokymai ir konsultacijos. Įmonės planuose – sukurti, išbandyti ir pradėti taikyti žinių patikrinimo (egzaminų rengimo) nuotoliniu būdu metodus.

Ambicinga naujosios Vyriausybės programa, pagal kurią laikantis Europos žaliojo kurso numatyta įgyvendinti uždavinius susijusius su žiedine ekonomika ir įsipareigojimas nuo 2024 m. visus visuomeninius pastatus statyti bent iš 50 proc. organinių ir medienos statybos medžiagų, didinti antrinių žaliavų panaudojimą ir mažinti statybinių atliekų susidarymą, bus nemažas iššūkis įmonei tiek sertifikuojančioms naujus produktus, atliekant jų techninį įteisinimą, tiek atestuojančioms statybos dalyvius gebančius vykdyti veiklą pasikeitus rinkos poreikiams. Tuo tikslu įmonė suplanavusi praplėsti sertifikavimo ekspertų atestuotą sritį, kad prireikus, būtų galima per kuo trumpesnį laiką suteikti paslaugas įteisinant ir (ar) sertifikuojančioms statybos produktus, gaminamus ir tiekiamus į Lietuvos rinką įgyvendinant 18-ios Vyriausybės programos uždavinius.

5 RINKA, SANDORIAI, INVESTICIJOS IR PLĖTRA

Daugiausia paslaugų (apie 79 %) suteikta Lietuvos užsakovams. Likusi dalis paslaugų suteikta užsienio, daugiausia iš trečiųjų šalių: Baltarusijos ~ 6 %, Ukrainos ~ 2 %, Rusijos ~ 4 % ir Lenkijos ~ 3 %, užsakovams.

Viešojo administravimo paslaugų teikimas yra monopolinė įmonės veikla, paslaugų apimtį nulemia statybos sektorių reglamentuojančių teisės aktų nuostatos, statybos apimtys mūsų šalies teritorijoje, Lietuvoje įgyvendinamų tarptautinių statybos projektų skaičius.

Sertifikuojančioms statybos produktus Centras konkuruoja su keliomis Lietuvos ir daug Europos sertifikavimo įstaigų. Per pastaruosius metus konkurencija padidėjo. Pandeminė situacija sumažino naujų klientų skaičių, tuo pačiu ir pajamas. Ne geriausius laikus išgyvenančios statybos produktus gaminančios ir (ar) importuojančios į Lietuvos rinką įmonės, sertifikavimo paslaugas pradeda pirkti neskelbiamos apklausos būdu. Centras, siekdamas užtikrinti teikiamų paslaugų kokybę, siekdamas, kad nors ir nuotoliniu būdu surinktų įrodymų pagrindu gauti sertifikavimo patvirtinimo rezultatai būtų pakankamai patikimi, negali ženkliai sumažinti sąnaudų, tuo pačiu ir sertifikavimo paslaugos kainos.

Per ataskaitinius metus įmonė skelbiamos ir neskelbiamos apklausos būdais vykdė mažos vertės pirkimus, įprastinei įmonės veiklai reikiamoms prekėms ir paslaugoms įsigyti. Bendra įvykdytų pirkimų vertė sudarė apie 190 000 Eur (su pridėtinės vertės mokesčiu).

Ataskaitiniais metais Centras, būdamas ūkio subjektu – tiekėju, dalyvavo 2 (dviejuose) perkančiosios organizacijos Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerijos organizuojamuose viešuosiuose pirkimuose, vykdytuose neskelbiamų derybų būdu, ir pasirašė dvi paslaugų teikimo sutartis: (i) Pastatų energinio naudingumo sertifikavimo kompiuterinės programos „NRG-sert“ atnaujinimo, atsižvelgiant į pasikeitusią pastatų energinio naudingumo įvertinimo metodiką, paslaugoms teikti – bendra sudarytos sutarties vertė 7 840,80 Eur (su pridėtinės vertės mokesčiu); ir (ii) Pastatų energinio naudingumo sertifikavimo kompiuterinės programos „NRG-sert“ atnaujinimo, išplečiant skaičiavimo rezultatų apdorojimą, kaupimą, perdavimą, siekiant juos panaudoti namų ūkių (būstų) išmetamų oro teršalų kiekio vertinimui ir statistinių duomenų stebėsenai internetinės prieigos platformoje, paslaugoms teikti – bendra sudarytos sutarties vertė sudaro 51 304,00 Eur (su pridėtinės vertės mokesčiu).

SPSC atliktuose pirkimuose sandorių šalys – perkančioji organizacija ir tiekėjai – vykdydami pirkimus įsipareigojo saugoti komercines (gamybines) paslaptis bei gautą konfidencialią informaciją. Dėl didelio sudarytų sandorių kiekio detalesnė informacija ataskaitoje neskelbiama. Per ataskaitinius metus įmonė pirkimų, siekiančių tarptautinio pirkimo vertės ribas, nevykdė.

6 APLINKOSAUGOS INICIATYVOS

Vadovaudamasis savo išorine aplinkos apsaugos politika SPSC dalyvauja svarbiuose tvarios statybos ir energinio statinių efektyvumo skatinimo projektuose.

Pastatų ir produktų sertifikavimo padalinio ekspertai visus besikreipiančius, turimos kompetencijos ribose nemokamai konsultuoja dėl įvairiausių technologinių procesų metu susidariusių atliekų panaudojimo galimybių, atliekas paverčiant statybos produktais ar panaudojant jas kaip žaliavas (kaip dalį žaliavų) statybos produktų gamyboje.

Prisidedant prie 18-ios Vyriausybės programos įgyvendinimo, kurioje keliami žiedinės ekonomikos uždaviniai ir įsipareigojimas nuo 2024 m. visus visuomeninius pastatus statyti bent iš 50 proc. organinių ir medienos statybos medžiagų, didinti antrinių žaliavų panaudojimą, mažinti statybinių atliekų susidarymą, įmonė suplanavusi praplėsti sertifikavimo ekspertų atestuotas sritis, kad prireikus, būtų galima per kuo trumpesnį laiką suteikti paslaugas įteisinant ir (ar) sertifikuojant statybos produktus, gaminamus ir tiekiamus į Lietuvos rinką įgyvendinant Vyriausybės programos uždavinius.

Įmonė taip pat turi ir vidaus aplinkos apsaugos politiką bei nuolat ugdo darbuotojų atsakomybę ir supratimą apie aplinkos apsaugą ir išteklių tausojimą ne tik kaip bendrą įmonės, bet ir kaip asmeninę pareigą.

7 FINANSINIAI VEIKLOS REZULTATAI

Įmonė, pateikdama veiklos rezultatus ir finansines ataskaitas, vadovavosi Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymu, Verslo apskaitos standartais (toliau – VAS) ir kitais apskaitą reglamentuojančiais Lietuvos Respublikos norminiais aktais. Įmonė netaikė Tarptautinių apskaitos standartų (toliau – TAS). Atsižvelgiant į tai, kad Skaidrumo gairių nuostatos, tarp jų nuostata dėl valstybės įmonių apskaitos tvarkymo pagal Tarptautinius apskaitos standartus (TAS), remiasi principu „laikykis arba paaiškink“. Statybos produkcijos sertifikavimo centras toliau tvarko apskaitą pagal Verslo apskaitos standartus (VAS) vadovaudamasis Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos (2011 m. balandžio 22 d. rašte Nr. (37.4-35)-3-2228) pateiktomis tarptautinių apskaitos standartų taikymo valstybės įmonėse rekomendacijomis. VAS leidžia tinkamai ir skaidriai atspindėti mažos ir vidutinės įmonės, kurios kapitalas neišreikštas akcijomis ir jomis neprekiuojama biržoje, būklę. Tuo tarpu TAS taikymo kaštai vidutinėje įmonėje daug didesni.

7.1 Įmonės turtas

Visas įmonės turtas 2020 m. gruodžio 31 d. sudarė 1443,47 tūkst. Eur, ir lyginant su 2019 m. – 1508,89 tūkst. Eur, per metus sumažėjo 4,38 %. Sumažėjimą nulėmė turto amortizacija ir apyvartinių lėšų sumažėjimas 31,4 tūkst. Eur. Per metus įmonė už 11,79 tūkst. Eur įsigijo ilgalaikio turto, nurašė nudėvėto ir technologiškai pasenusio ilgalaikio materialaus turto už 3,9 tūkst. Eur vertinant įsigijimo savikaina.

7.2 Nuosavas kapitalas

Įmonės nuosavo kapitalo būklė ir pokyčiai per metus pateikti 2 lentelėje.

2 lentelė. Įmonės nuosavo kapitalo būklė ir pokyčiai

Eil. Nr.	Straipsnio pavadinimas	Suma, tūkst. Eur	Suma, tūkst. Eur	Pokytis	
		2020-12-31	2019-12-31	%	tūkst. Eur
D.	NUOSAVAS KAPITALAS	1046,94	1100,78	-4,89	-53,84
I.	Įmonės savininko kapitalas	426,35	426,35	0	0
II.	Perkainavimo rezervas	0,00	0,00	0	0
III.	Rezervai	301,22	306,54	-1,30	-5,32
III.1	Privalomas rezervas	90,66	90,66	0	0
III.2	Kiti rezervai	290,56	295,89	-1,80	-5,33
IV.	Nepaskirstytas pelnas (nuostoliai)	239,37	287,88	-16,85	-50,51
IV.1	Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)	139,97	182,75	-23,74	-42,78
IV.2	Iš ankstesnių metų likęs pelnas (nuostoliai)	99,40	105,13	-5,45	-5,73

Nuosavą kapitalą tiesiogiai mažina valstybės įmonių mokama pelno įmoka. 2020 m. į valstybės biudžetą sumokėta 193,8 tūkst. Eur, 2019 m. – 210,3 tūkst. Eur.

7.3 Pelno (nuostolių) ataskaita

Įmonės 2020 metų pagrindinės veiklos pardavimo pajamos 1079,02 tūkst. Eur, 2019 m. 1185,52 tūkst. Eur, sumažėjo 106,51 tūkst. Eur, t. y. 9 %.

Pajamos iš viešojo administravimo veiklos 2020 m.- 488,03 tūkst. Eur, 2019 m.- 526,82 tūkst. Eur, sumažėjo 38,79 tūkst. Eur. Dėl pandemijos situacijos ir veiklos cikliškumo sumažėjus atestuotų specialistų skaičiui pajamos iš Statybos specialistų atestavimo veiklos 2020 m. sumažėjo 74,67 tūkst. Eur.

Pajamos iš komercinės veiklos 2020 m. – 590,98 tūkst. Eur, 2019 m. – 658,70 tūkst. Eur. sumažėjo 67,72 tūkst. Eur. Pajamos iš statybos produktų sertifikavimo veiklos sąlyginai sumažėjo 73,3 tūkst. Eur. Dėl pandemijos, sienos kirtimo apribojimų ir saviizoliacijos reikalavimų sertifikavimo ekspertai neturėjo galimybės vykti į Vidurio ir Rytų Europos šalyse esančias gamyklas. Dėl karantino negalint išvykti iš Lietuvos atitinkamai 35 tūkst. Eur sumažėjo komandiruočių ir transporto sąnaudų.

Mažėjant atestuojamų specialistų skaičiui bei poreikiui mokymams pajamos iš statybos inžinierių teisinių žinių mokymų sumažėjo 12,42 tūkst. Eur, 2020 m – 29,96 tūkst. Eur, 2019 m - 42,38 tūkst. Eur.

Bendra pardavimo savikaina išliko beveik nepakitusi 2020 m. – 681,91 tūkst. Eur, 2019 m. - 684,7 tūkst. Eur, dėl sumažėjusių komandiruočių ir transporto išlaidų 38 tūkst. Eur ir išaugusių darbo užmokesčio sąnaudų, nes 2019 m. pabaigoje ir 2020 m. pradžioje į statybos rangovų atestavimo ir produktų sertifikavimo padalinius priimti du nauji darbuotojai.

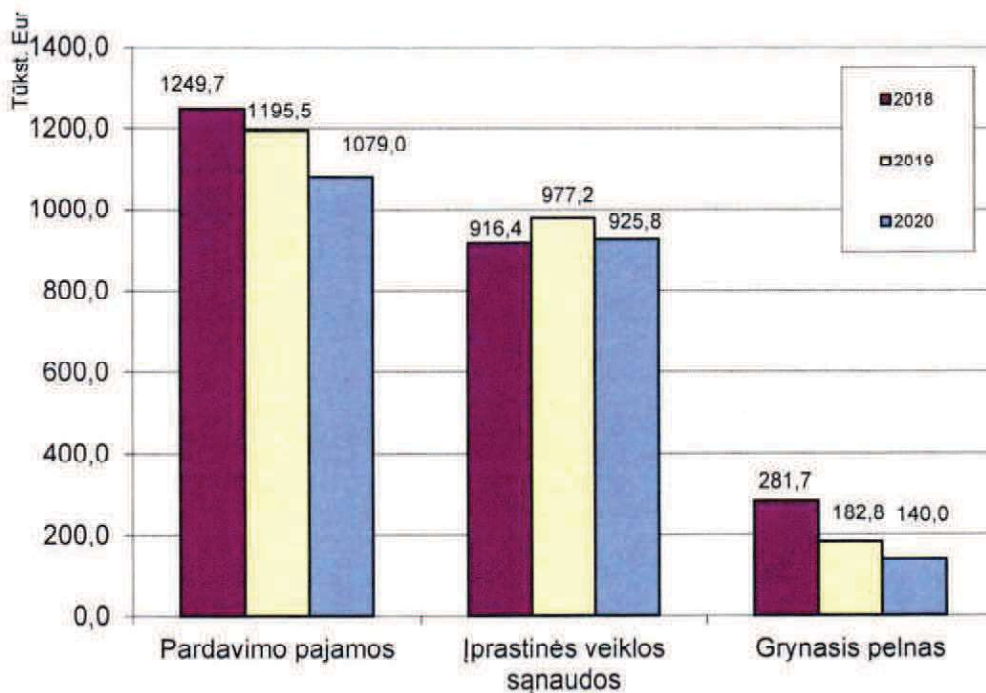
Bendrosios ir administravimo sąnaudos sudarė 243,92 tūkst. Eur ir lyginant su 2019 m. sumažėjo 48,54 tūkst. Eur. Rezultatą įtakojo sumažėjusios atostoginių kaupinių sąnaudos -14,6 tūkst. Eur ir išlaidų socialinėms kultūrinėms reikmėms sumažėjimas 21,28 tūkst. Eur (2020 m.- panaudota rezervo socialiniams tikslams – 8,85 tūkst. Eur, 2019 m. – 30,13 tūkst. Eur).

Per 2020 metus uždirta 139,97 tūkst. Eur grynojo pelno, 2019 m. – 182,75 tūkst. Eur, t. y. 42,78 tūkst. Eur mažiau nei praėjusiais metais.

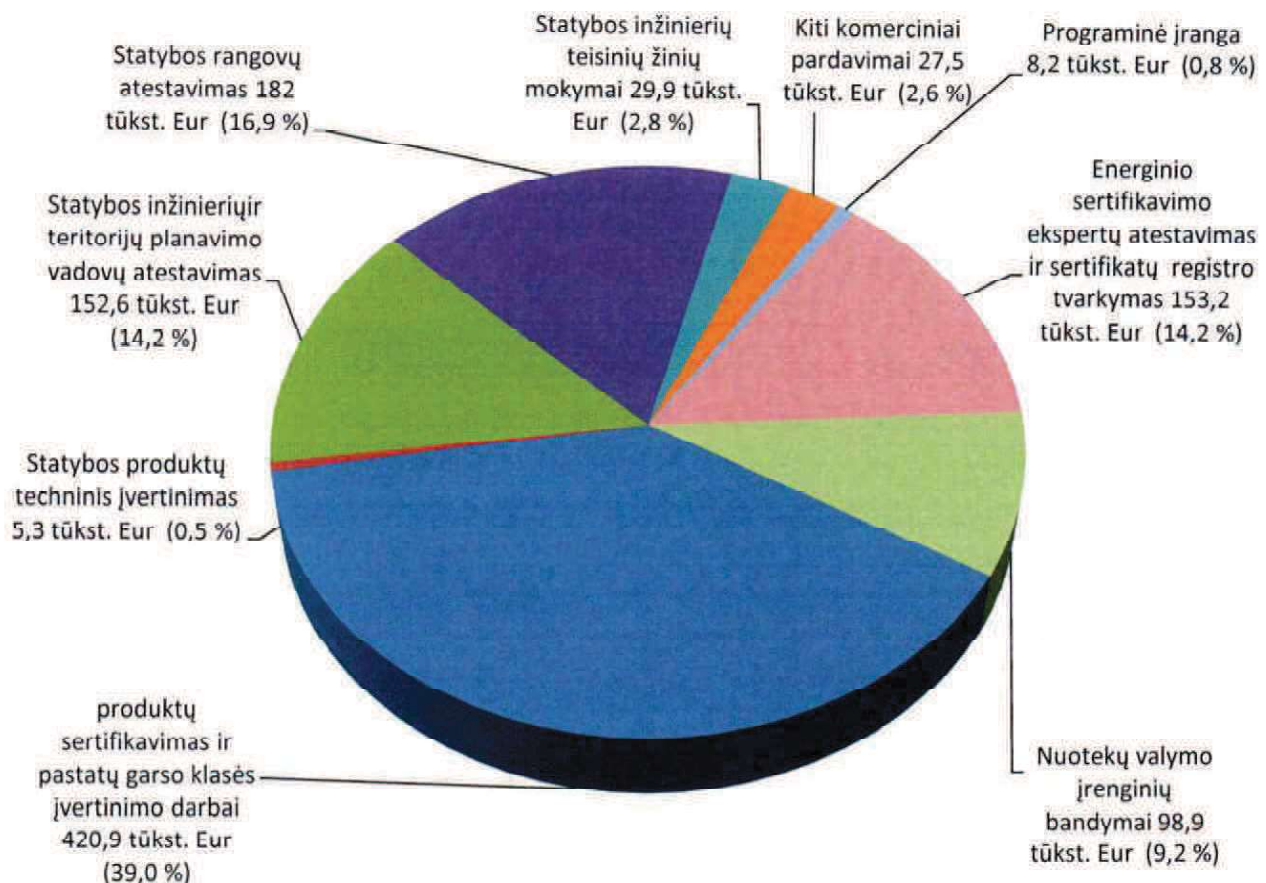
Dėl darbuotojų kaitos metinis įmonės darbo užmokesčio fondas (įskaitant kitas išmokas ir įmonės socialinio draudimo įmokas) 2020 m. padidėjo 5,29 %. Eur (2020 m. – 677,19 tūkst. Eur, 2019 m. – 643,14 tūkst. Eur).

3 lentelė. 2018 m., 2019 m. ir 2020 m. pelningumo rodikliai

Pavadinimas	2018 m.	2019 m.	2020 m.
Grynasis pelnas, tūkst. eurų	281,72	182,75	139,97
Grynasis pelningumas (grynojo pelno santykis su pardavimais), %	22,5	15,4	13,0
Nuosavo kapitalo grąža (ROE) %	27,6	17,0	13,7

6 pav. 2018 m., 2019 m. ir 2020 m. įmonės pagrindinės veiklos rezultatų palyginimas.

7 pav. 2020 m. pardavimo pajamų pasiskirstymas

8 VEIKLOS REZULTATŲ VERTINIMAS, PLANAI IR PROGNOZĖS

Šiuo metu galiojantis 2020 metų kovo 30 d. aplinkos ministro patvirtintas strateginis veiklos planas 2020–2023 metams. Strateginio plano projektas buvo parengtas ir pateiktas Aplinkos ministerijai 2020 m. sausį. Rengiant strateginį planą buvo planuojamas visų veiklos sričių pajamų augimas, tačiau pandemine COVID-19 situacija ženkliai pakoregavo veiklos rezultatus ir strateginiame 2020–2023 m. veiklos plane planuoti rodikliai liko neįvykdyti. 2020 m. gegužę buvo parengta patikslinta ir 2020 m. birželio 17 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. Di-366 patvirtinta Pajamų ir išlaidų sąmata. Deja, optimistiškai žvelgiant į tuo metu gerėjančią ekstremalią dėl COVID 19 situaciją, tikintis, kad antrąjį 2020 m. pusmetį bus panaikinti visi apribojimai, patikslintoje pajamų ir išlaidų sąmatoje suplanuotos pardavimo pajamos nepasiektos.

4 lentelė. 2020 m. planuotos ir įvykdytos pardavimo pajamos

Rodikliai	2020 gegužės mėn. parengtoje Pajamų ir išlaidų sąmatoje	Įvykdyti pardavimai
Bendros veiklos pajamos, tūkst. Eur	1113	1079
Viešojo administravimo veiklos pajamos, tūkst. Eur	497	488
Komercinės veiklos pajamos, tūkst. Eur	616	591

2020 m. gruodį parengtas ir 2021 m. sausio mėnesį Aplinkos ministerijai pateiktas patikslintas 2021–2024 m. strateginio veiklos plano projektas. Strateginiame veiklos plano projekte pateikti veiklos rezultatai, planuojant, kad pirmus tris šių metų ketvirčius išliks įmonės veiklą liečiantys suvaržymai dėl pandeminės COVID 19 situacijos – galios karantino apribojimai dėl išvykimo iš Lietuvos ir grįžimo atgal, vis dar bus apribotos galimybės įvažiuoti į Europos Sąjungos ir trečiąsias šalis, liks dalis apribojimų vykdant neformalųjį suaugusiųjų profesinį mokymą ir žinių patikrinimą.

2021 metais planuojami nežymiai prastesni veikos rezultatai nei pavyko pasiekti 2020 m. Pagrindinė priežastis – nuotekų valymo įrenginių laboratorijos veikla. 2020 m. gerus laboratorijos finansinius rezultatus lėmė 2018 m. rugsėjo 25 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-847 pakeistas Nuotekų tvarkymo reglamentas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gegužės 17 d. įsakymu Nr. D1-236 „Dėl Nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“, papildant jį bendrojo fosforo ir bendrojo azoto išvalymo efektyvumo rodikliais. Reglamento pakeitimai naujai įrengiamiems valymo įrenginiams įsigaliojo nuo 2019 m. lapkričio 1 d. Šis veiksnys lėmė užsakovų suaktyvėjimą, 2020 metais laboratorija gavo daugiau užsakymų valymo efektyvumo bandymams, tuo pačiu gavome didesnes padavimų pajamas. Lietuvos ir aplinkinių šalių valymo įrenginių gamintojai išsibandė visus, ir ne tik į Lietuvos rinką tiekiamus valymo įrenginius (įrenginių tipus). Nors tai ir vienintelė Baltijos šalyse laboratorija, tačiau naujų užsakovų, arba esamų užsakovų su naujai sukurtais įrenginiais skaičius ribotas ir nesikeičiant aplinkosauginiams reikalavimams Europoje ir (ar) Lietuvoje nedidės. Laboratorija šiuo metu įvykdžiusi visus užsakymus, naujų sutarčių dėl nuotekų išvalymo efektyvumo bandymų neturi. Prognozės rodo, kad 2021 ir vėlesniais metais galima tikėtis iki 2 nuotekų valymo įrenginių bandymų valymo efektyvumui nustatyti, po 2–3 nelaidumo vandeniui ir mechaninio atsparumo bandymus, už kuriuos gautos pajamos nepadengtų visų tiesioginių išlaidų (pardavimo savikainos).

Įmonė yra paruošusi du scenarijus dėl laboratorijos veiklos. Pagal iki balandžio mėnesio surinktą informaciją apie potencialių klientų numatomus užsakyti bandymus ir gaunamas pajamas už juos, nuspręsti, ar laboratorijos veiklą sustabdyti ar priėmus užsakymus bandymams veiklą tęsti. Jeigu laboratorijai vykdant veiklą planuojamų pajamų už bandymus ir tiesioginių sąnaudų skirtumas viršis galimus laboratorijos išlaikymo kaštus esant jos veiklai sustabdytai, greičiausiai bus pasirinktas variantas laboratorijos veiklą sustabdyti.

Įvertinant tebesitęsiantį karantiną, 2021 m. viešojo administravimo pajamos planuojamos 7 tūkst. Eur didesnės, komercinių paslaugų pajamos pagal veiklas: sertifikavimo – 20 tūkst., techninių įvertinimų – 25 tūkst., kitos komercinės veiklos – 7 tūkst. Eur didesnės nei 2020 metais.

Įmonės veikla, tiek iš viešojo administravimo paslaugų, tiek iš komercinių paslaugų išliks pelninga. Planuojame, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. sausio 9 d. nutarimu Nr. 12 „Dėl valstybės valdomų įmonių siektinų pelningumo rodiklių“ patvirtinti finansiniai rodikliai bus pasiekti.

Direktorius

Valdemaras Gauronskis